

§ 7**Förskolerapport 2020**

- Samlad rapport för förskola i Stockholms stad

Beslut

1. Utbildningsnämnden ger förvaltningen i uppdrag att ta fram riktlinjer för stadens köhandläggning.
2. Utbildningsnämnden godkänner Förskolerapport 2020 och överlämnar den till kommunstyrelsen.
3. Utbildningsnämnden uppdrar åt förvaltningen att göra en översyn av riktlinjerna för fristående respektive kommunala förskolor och återkommer till nämnden
4. Därutöver anføres följande:

Vi vill börja med att tacka förvaltningen för en innehållsrik förskolerapport. Mycket i rapporten är glädjande läsning, framför allt vad gäller insatserna för att öka inskrivningsgraden, med fokus på mindre socioekonomiskt gynnsamma områden, samt att förbättra arbetssituationen för förskollärare och barnskötare. Det är också viktigt att rapporten identifierar och tar upp utvecklingsområden, så som barnens rätt till legitimerade förskollärare samt den språkliga kompetensen hos personalen. Förskolerapporten har blivit ett viktigt instrument för att förbättra och utveckla förskolan i staden och blir mer omfattande för varje år, och vi ser fram emot nästa års rapport. Vad gäller öppethållande så framgår det i förskolerapporten att kommunfullmäktiges och utbildningsnämndens riktlinjer för kommunala respektive fristående verksamheter skiljer sig åt. Förvaltningen skriver att: Trots att det är samma skollagsbestämmelse som ligger till grund för både kommunfullmäktiges riktlinjer och utbildningsnämndens riktlinjer, gör de olika skrivningarna i de båda riktlinjerna att regelverket uppfattas som olika för de olika regiformerna. Lika villkor mellan olika regiformer är viktigt, och vi uppdrar därför åt förvaltningen att återkomma till nämnden med förslag på hur riktlinjerna kan harmonisera med varandra.

Ärendet

Förvaltningen anmälde ärendet i ett tjänsteutlåtande från den 26 mars 2021, dnr 1.3.2-2431/2021.

Utbildningsnämnden har i uppdrag att årligen ta fram en Förskolerapport. Förskolerapporten syftar till att ge en stadsövergripande bild av både fristående och kommunal förskola i Stockholms stad 2020.

stadsdelsförvaltningar flera insatser för att förbättra arbetsituationen för förskollärare och barnskötare i de kommunala förskolorna. Efter en minskning mellan 2018 och 2019 har inskrivningsgraden åter ökat i staden som helhet och i merparten av stadsdelsområdena. Även om inskrivningsgraden fortsatt är lägre i socioekonomiskt ogynnsamma områden, visar rapportens underlag på att stadsdelsförvaltningarna arbetar mer systematiskt för att öka inskrivningsgraden.

Samtidigt finns flera utvecklingsbehov. Barns rätt till undervisning av legitimerade förskollärare behöver stärkas genom ökad förskolärartäthet i de kommunala förskolorna. Rapporten visar också att det finns behov av att ta fram bättre underlag för att kunna jämföra kommunala och fristående förskolor och därigenom bedöma likvärdighet och kvalitet oavsett huvudman i staden. Förvaltningen redovisar i rapporten även ett uppdrag från kommunfullmäktige om en översyn av stadsdelsförvaltningarnas köhandläggning. För att stärka likvärdigheten i denna föreslår förvaltningen att utbildningsnämnden ger förvaltningen i uppdrag att ta fram riktlinjer för handläggningen. Förvaltningen föreslår också att utbildningsnämnden godkänner Förskolerapport 2020 och överlämnar rapporten till kommunstyrelsen.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom förskoleavdelningen.

Ärendet har behandlats i samverkan med de fackliga organisationerna den 13 april 2021. Ärendet har också behandlats vid funktionshinderrådets sammanträde den 14 april 2021.

Förvaltningens förslag till beslut

Förvaltningen föreslår att utbildningsnämnden beslutar att ge förvaltningen i uppdrag att ta fram riktlinjer för stadens köhandläggning. Förvaltningen föreslår också att utbildningsnämnden godkänner Förskolerapport 2020 och överlämnar rapporten till kommunstyrelsen.

Yrkanden

Isabel Smedberg Palmqvist (L), Sophia Granswed Baat m.fl. (M), Richard Åkesson (MP), Claes Nyberg (C) och Nike Örbrink (KD) framlade ett eget gemensamt förslag till beslut och yrkade bifall för detta.

Kadir Kasirga m.fl. (S) och Tina Kratz m.fl. (V) anslöt sig till förslaget till beslut från (L), (M), (MP), (C) och (KD):

Förslag till beslut

- Att godkänna förvaltningens förslag till beslut
- Att förvaltningen gör en översyn av riktlinjerna för fristående respektive kommunala förskolor och återkommer till nämnden
- Att därutöver anföra följande

Vi vill börja med att tacka förvaltningen för en innehållsrik förskolerapport. Mycket i rapporten är glädjande läsning, framför allt vad gäller insatserna för att öka inskrivningsgraden, med fokus på mindre socioekonomiskt gynnsamma områden, samt att förbättra arbetssituationen för förskollärare och barnskötare. Det är också viktigt att rapporten identifierar och tar upp utvecklingsområden, så som barnens rätt till legitimerade förskollärare samt den språkliga kompetensen hos personalen. Förskolerapporten har blivit ett viktigt instrument för att förbättra och utveckla förskolan i staden och blir mer omfattande för varje år, och vi ser fram emot nästa års rapport. Vad gäller öppethållande så framgår det i förskolerapporten att kommunfullmäktiges och utbildningsnämndens riktlinjer för kommunala respektive fristående verksamheter skiljer sig åt. Förvaltningen skriver att: Trots att det är samma skollagsbestämmelse som ligger till grund för både kommunfullmäktiges riktlinjer och utbildningsnämndens riktlinjer, gör de olika skrivningarna i de båda riktlinjerna att regelverket uppfattas som olika för de olika regiformerna. Lika villkor mellan olika regiformer är viktigt, och vi uppdrar därför åt förvaltningen att återkomma till nämnden med förslag på hur riktlinjerna kan harmonisera med varandra.

Beslutsgång

Ordföranden ställde det gemensamma förslaget från (L), (M), (MP), (C) och (KD) mot förvaltningens förslag och förklarade sig finna att nämnden beslutat i enlighet med ordförandens yrkande.

Reservation

Martin Westmont (SD) reserverade sig mot nämndens beslut till förmån för förvaltningens förslag.

Särskilt uttalande

Kadir Kasirga m.fl. (S) och Tina Kratz m.fl. (V) anmälde ett särskilt uttalande enligt nedan:

Den årliga förskolerapporten är ett välkommet ärende och vi vill uttrycka vår tacksamhet till alla medarbetare som arbetar för att få fram en gedigen och matnyttig rapport.

Alla barn i Stockholm har rätt till en trygg uppväxt och en bra förskola. Stockholms förskolor ska vara tillgängliga för alla barn och alla barn ska få det stöd de behöver för att lära och utvecklas. För att det ska vara möjligt krävs resurser. I majoritetens budget 2021 ges för tredje året i rad sparbeting på förskolan, trots att pandemins effekter krävt stora anpassningar av verksamheten och inneburit en enorm ansträngning för personalen.

Förskolerapporten för 2020 visar i stort på att Stockholms förskolor är välfungerande men att skillnaderna mellan och inom stadsdelarna är fortsatta stora. Samtidigt finns det flera utmaningar gällande bemanningen och andelen legitimerade förskolelärare som är tydligt kopplade till den grönbå majoritetens nedskärningar. Att den enskilt största gruppen medarbetare i både kommunal och fristående verksamhet enligt Skolverkets statistik är de som saknar utbildning för barn anser vi måste bemötas med en ökad satsning för att fler barnskötare ska utbilda sig. Barnskötarens utbildningsgrad borde också vara något som följs upp.

Det är positivt att inskrivningsgraden totalt sett ökar men de fortsatta stora skillnader i inskrivningsgrad över staden är ett problem för förskolans likvärdighet. Särskilt glädjande är det att inskrivningsgraden i Rinkeby-Kista har ökat något – men den befinner sig fortfarande på en oroväckande låg nivå och staden bör utöka det uppsökande arbetet för att nå fler barn i området. Vidare är det angeläget att den negativa utvecklingen i Hässelby-Vällingby följs upp noggrant.

Vi står inför stora rekryteringsbehov inom förskolan. Ny personal måste rekryteras men vi måste också ta tillvara den fulla potentialen hos dem som redan är anställda. Det handlar dels om att skapa en hållbar och attraktiv arbetsmiljö. Det är också en fråga om att förskolorna har förutsättningar att rekrytera den personal som de vill ha. Andelen legitimerade förskolelärare är alldeles för låg i Stockholms stad och varierar för mycket mellan stadsdelarna. I många fall har vi hört vittnesmål från förskolor som behövt välja bort en kompetent förskolelärare vid en rekrytering i förmån för mindre erfaren kandidat med lägre utbildning på grund av en alldeles för snäv budget. Vidare är vi oroad över att medelvärdet över barngruppernas storlek varierar så kraftigt mellan stadsdelarna. Det framgår att resursfördelningen utifrån socioekonomi ger ett genomslag och att grundfinansieringen av verksamheten är för låg. Verksamheterna behöver en högre personaltäthet för att ges förutsättningar att minska barngruppsstorlekarna för alla åldrar. I rapportens slutsatser och behov av åtgärder kan man återfinna en rad förslag som vi breda drag ställer oss bakom. Det är dock tydligt att huvuddelen av de utmaningar som verksamheten står inför är kopplade till dess finansiering som under den mandatperioden varit undermålig. För att öka andelen

legitimerade förskolelärare, höja inskrivningsgraden och minska barngruppernas storlek i hela staden krävs en politik som prioriterar välfärden före skattesänkningar och finansierar förskolan utifrån de behov och målsättningar som staden har.